

LNS projekts "XXI GADSIMTS.NEDZIRDĪBA. IZAICINĀJUMI UN RISINĀJUMI"

DARBS AR ZĪMJU VALODU VĀCIJĀ

LILITA JANŠEVSKA

Kompetenču (darba) grupa „Zīmju valoda” devās uz Vāciju, kur par mūsu uzņemšanu, labās prakses pārņemšanu vizītes laikā Hamburgā rūpējās Vācijas Profesionālās nedzirdīgo un vārdzirdīgo pašpalīdzības apvienības prezidents Tomass Vorseks (*Thomas Worseck*).

Darba vizītes laikā bijām Hamburgas universitātes Vācu zīmju valodas izpētes institūtā (*Institute of German sign language*), Videofilmēšanas studijā, Zīmju valodas bibliotēkā, Vācijas Profesionālās nedzirdīgo un vārdzirdīgo pašpalīdzības apvienībā un Hamburgas Nedzirdīgo biedrības klubā. Iepazināties ar šo iestāžu darbu, sniegto pakalpojumu saturu, lai pārņemtu viņu pieredzi.

Vācijas Profesionālās nedzirdīgo un vārdzirdīgo pašpalīdzības apvienībā mūs iepazīstināja ar zīmju valodas semināru/kursu organizēšanu, to mācību līdzekļiem, metodisko, izdales un uzskates materiālu izmantošanu pasākumu norisē.

Vizītes rezultātā guvām pieredzi un zināšanas par Vācu zīmju valodas izpētes institūta darba organizāciju, šīs valodas attīstības virzieniem, teorētisko pamatojumu, gramatiku un sintaksi, valodniecību un tās lomu, vācu zīmju valodas speciālistu un tulku sagatavošanu. ▲

IESKATS KOLĒĢU DARBĀ LIETUVĀ

IRĪNA KRISTOFOROVA

PAR VIDEOZIŅĀM, INTERVIJĀM, LAIKRAKSTU

Lietuvieši savā mājaslapā jau veido videoziņas. Videoziņas sagatavo tieši tad, kad parādās aktuāla, svaiga informācija nedzirdīgo sabiedrībai.

Par interviijām – Lietuvas kolēģi izmanto „dzīvās intervijas”, filmējot ar video kameru. Tās ievieto mājaslapā, jo ne visi nedzirdīgie labi saprot rakstisko valodu.

Lietuvieši atlasa videomodeļus, montāžistus, fotogrāfus utt. konkursa veidā. Piesakās daudzi gribētāji. Piemēram, tiem, kurus testēja datoroperatoru darbam, deva noteiktu laiku, lai kaut ko uzfilmē, samontē, izveido materiālam dizainu utt. Videomodeļiem savukārt svarīgi ir izprast tekstu, precīzi rādīt to zīmēs, lai skatītājiem būtu skaidrs, par ko ir ruma.

Nedzirdīgo laikraksts Lietuvā iznāk reizi mēnesī. Tas ir krāsains, ar 16 lappusēs, izvietotu aktuālo informāciju:

SOCIĀLĀ REHABILITĀCIJA LIETUVĀ

EDGARS VORSLOVS

Projekta ietvaros kompetenču (darba) grupa „Sociālā rehabilitācija” iepazīnās ar Lietuvas Nedzirdīgo biedrības (LNB) Viļņas rehabilitācijas centra darbību.

Tas ir plaši izvērsti 5 rehabilitācijas centros un nedzirdīgajiem nodrošina šādus pakalpojumus:

- *informatīvās konsultācijas dažādos jautājumos (informatori-konsultanti);*
- *sociālo iemaņu un saskarsmes apgūšanas iemaņas („dzīves mācība”);*
- *publisko informāciju (izdevējdarbība);*
- *radošās pašizteiksmes iemaņu (kultūra);*
- *psihologa un jurista palīdzība.*

Vasarā organizētas dažādas nometnes, ar izvērstu sociālās rehabilitācijas (RH) darbu, nodrošina arī darbā iekārtošanas pakalpojumus (darba asistenti un kuru darbs tiek finansēts ESF finansētā projekta ietvaros).

LNB Viļņas RH centrā (arī Kauņā) visiem strādājošajiem sociālā darba speciālistiem ir atbilstoša augstākā izglītība.

Sociālās RH finansējuma modelis Lietuvā ir atšķirīgs no Latvijas. Pie mums valsts iepērk konkrētu pakalpojumu skaitu, bet Lietuvā piešķirts finansējums atalgojumam un uzturēšanas izdevumu segšanai. Šobrīd krīze skārusi arī LNB – samazināts valsts finansējums un jāsak domāt par taupības pasākumiem.

Liela vērība pievērsta nedzirdīgo izglītošanai jau no bērnības: izstrādātas zīmju valodā adaptētas mācību programmas, māca arī nedzirdīgo kultūru un vēsturi. Liela uzmanība pievērsta dzirdīgās sabiedrības informēšanai par nedzirdību un sniegta informatīva palīdzība nedzirdīgo cilvēku dzirdīgajiem ģimenes locekļiem.

Lietuvā kā valsts iestādes darbojas 7 zīmju valodas tulku centri. Viļņas apriņķa centrā strādā 19 tulki, kuri apkalpo aptuveni 1500 klientu, t.i., uz vienu tulku ir apmēram 78 klienti. Tulki pakalpojumus nodrošina jebkurā klientam nepieciešamā situācijā, vidēji dienā apkalpojot 2 – 3 klientus.

Lietuvā pastāv „sociālās firmas”, kas šo statusu iegūst, ja virs 50% nodarbināto ir invalīdi. Tā ir iespēja iegūt valsts dotācijas un priekšrocības saņemt valsts pasūtījumus. Visiem, kuri saņem valsts budžeta līdzekļus, nepieciešamās preces vai pakalpojumi vismaz 10% apjomā jāiegādājas šajās firmās.

Padomju gados LNS un LNB bija laba sadarbība. Pēc neatkarības atgūšanas abu organizāciju attīstība veidojusies līdzīgi, bet, pateicoties Lietuvas valsts vispusīgam atbalstam, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošinājumā LNB izvirzījusies līderpozīcijās, izvēršot sociālās rehabilitācijas darbu, kas ir daudzviet līdzīgs LNS darbam, tomēr daudz sazarotāks un plašāks. ▲

sociālās ziņas, darba tiesības, intervijas par interesantiem notikumiem un cilvēkiem – saturs apmēram tāds kā pie mums Latvijā. Rakstus veido pēc iespējas īsākus, jo lasītājiem nepatīk lasīt garus sacerējumus. Avīzes izdošanai daļa finansējuma tiek saņemta arī no Radio un Televīzijas padomes.

Redakcijā strādā divi žurnālisti, kas intervē, vāc svarīgas ziņas, organizē rakstus skolās, biedrībās utt. ▲